

Vi spilder vigtig tid, mens vi venter på Klimaministeriet

I 1983 nedsatte FN den såkaldte Brundtland-kommission, der skulle anviser veje til at sikre vores fælles fremtid i en verden, hvor miljøforringelse, ørkenudbredelse, drivhuseffekt, befolkningstilvækst, ulighed og våbenkapløb truede den globale stabilitet. Kommissionen fremlagde sin rapport i 1987. Jeg læste den i 1988, og det var skræmmende læsning. I-landenes udbygning af U-landene var kortlagt, og udsigterne til klimaforandringer og miljøforringelser tegnede et billede af en global katastrofe, hvis vi ikke handlede. Gro Harlem Brundtland skrev i forordet til rapporten: "Tilsammen skulle vi omspænde hele kloden og arbejde sammen om at formulere en tværfaglig, integreret holdning til de globale anliggender og vor fælles fremtid" og "Hvis ikke det lykkes os at få vort påtrængende budskab igennem til vor tids forældre og beslutningstagere, risikerer vi at undergrave vore børns fundamentale ret til et sundt, livsbekræftende miljø".

Brundtland-rapporten introducerede et nyt ord: "Bæredygtig". Den måde, vi havde indrettet kloden på i 1987 var ikke bæredygtig. Uden handling ville miljøet forarmes, fødevareproduktionen forringes, og livsgrundlaget for millioner af mennesker ville forsvinde. Det kunne kun ende i ragnarok. Det internationale samfund satte da også gang i en klimaproses begyndende med Kyoto-protokollen og med en lang række COP-møder, hvor tiltag til at håndtere klimaforandring og ulighed i verden diskuteres.

Desværre er det blevet ved snakken. På mange helt afgørende parametre er det gået den gale vej. Vi har brugt 30 år på at snakke, uden at det har ført til nævneværdige resultater. En utilstrækkelig ulandsbistand forsvinder som dug for solen. Klimaet bliver mere og mere uregerligt, Jordens befolkning fordobles stadig på godt 30 år, mens fødevareproduktionen formentlig allerede har toppet. Store økosystemer som Great Barrier Reef og regnskoven i Amazon kan kollapse om få år. Havisen på Arktis smelter i et hastigere tempo end klimamodellerne forudser. Ligeså Grønlands indlandsis, iskappen på Antarktis og de mange gletchere i bjergene. Vi ser skovdød i Schwarzwald og brande i Australien og Californien. Udsigterne for vores børn og børnebørn ser skræmmende ud.

I 2020 udkom så bogen "Our Final Warning. 6 Degrees of Climate Emergency" af Mark Lynas. Det er den mest skræmmende bog, jeg har læst siden Brundtland-rapporten. Mark Lynas beskriver med udgangspunkt i et stort antal klimamodellers simuleringer, hvordan klimaet vil ændre Verden ved 1, 2, 3, 4, 5 og 6 graders menneskeskabt stigning i klodens gennemsnitstemperatur i forhold til det før-industrielle niveau. Vi har allerede passeret 1 grad. Paris-aftalen sætter 1,5 grad som mål. Det har vi allerede misset. Det vil kræve en overordentlig stor indsats at holde os på det høje Paris-mål på 2 grader. Med den nuværende trend vil vi være på 3 grader inden det 21. århundrede slutter. Hvad har vi – og især vores børnebørn – så i vente?

Ved 2 grader, som potentielt kan forekomme allerede før midten af århundredet, vil klimasystemet ændres, så der kommer udbredt tørke i de tempererede og subtropiske zoner. Produktionen af primære afgrøder som majs, hvede og soya vil falde med 5-10%. Hundreder af millioner af mennesker vil blive sult- og klimaflygtninge. Varme vil gøre store områder ubeboelige, og afsmeltningen ved polerne vil medføre havstigninger, der vil oversvømme de store floddeltaer, der er hjemsted for millioner af mennesker og i dag har en høj fødevareproduktion.

Ved 3 grader, som er dét, vi styrer mod i dag, er regnskoven i Amazonas død, og der er en global fødevarekrise. Ved 4 grader er store dele af troperne, herunder det meste af Indien, Bangladesh og Kina ubeboelige. Afrika bliver "det tørre kontinent". Det er svært at forestille

sig, at dette skulle kunne gå for sig i al fredsommelighed. Ved 5 grader er kun polarområderne beboelige for mennesker, og ved 6 grader er menneskeheden i alt væsentligt udslettet.

Det er klart, at vi bør handle. Det var klart allerede for Brundtlandkommissionen, men udviklingen siden da har allerede givet en indsigt i, hvor galt det går, hvis vi fortsat lader stå til.

Det er også klart, at vi er nødt til at handle hurtigt. Det er ikke nok at sætte sig et mål på 70% CO₂-reduktion i 2030 og så sætte sig på hænderne og vente, mens vi luller os i søvn med, at vi er et foregangsland. Corona har taget megen opmærksomhed, men det undskylder ikke, at Klimaministeriet først kan komme op med en brintsstrategi sidst på året. Klimaet venter ikke. Prøv at se til Tyskland.

Yderligere 10 måneder uden handling er 10 spildte måneder! Der skal laves meget store ændringer i vores samfund, og de kommer ikke over natten. De kræver tid. Det kan vi ikke gøre så meget ved, men at lade være at begynde at planlægge det nu er måske den største undladelsessynd, der overhovedet kan begås i vores tid.